

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного
університету кораблебудування
імені адмірала Макарова
Протокол № 5 від 25.06.2020

Голова Дубовий О.М.

**КОДЕКС
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА
КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова**

Введено в дію наказом ректора
№ 156 від 30.06.2020 р.

Ректор С.І.Трушляков

Миколаїв 2020

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Принципи корпоративної культури та академічної доброчесності	4
3. Правила академічної доброчесності.....	5
4. Порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.....	6
5. Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.....	7
6. Розв'язання корпоративних конфліктів	9
7. Прикінцеві положення.....	9
Додаток 1	10
Додаток 2	11

Обговорено та схвалено на засіданні методичної ради НУК (протокол № 5 від 18.06.2020 року) Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Укладачі: А.В. Лабарткава, В.В. Івата, В.В. Савочкіна, О.Л. Гіржева.

Миколаїв: Навчальний відділ НУК, 2020р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури (далі – **Кодекс**) Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (далі **Університет**) визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти здійснення освітньо-наукової діяльності здобувачами вищої освіти, а також педагогічними, науково-педагогічними, науковими та іншими категоріями співробітників Університету з дотриманням при цьому основних моральних і правових норм академічної поведінки.

1.2. При формуванні змісту Кодексу враховані вимоги Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, іншої загальнодержавної нормативної бази. В тексті кодексу використано інформацію з відкритих ресурсів вітчизняних та закордонних закладів вищої освіти, а також враховано пропозиції здобувачів вищої освіти та співробітників університету.

1.3. Кодекс є переліком настанов і цінностей, дотримання яких представниками спільноти Університету є обов'язковим як на території університету, так і поза нею.

1.4. Факт ознайомлення здобувачів вищої освіти всіх рівнів та співробітників Університету з Кодексом та їх зобов'язання щодо дотримання Кодексу фіксується підписанням вказаними категоріями Декларації про дотримання принципів академічної доброчесності (*Додаток 1 та Додаток 2*).

2. ПРИНЦИПИ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Корпоративна культура та академічна доброчесність впроваджується через дотримання таких принципів:

- **Принцип законності.** У своїй діяльності члени університетської спільноти мають суворо дотримуватися законодавства, а також стимулювати до цього інших.
- **Принцип чесності та порядності.** У навчальній та викладацькій діяльності, у наукових дослідженнях, у практичній роботі тощо представники університетської спільноти зобов'язані діяти чесно, бути відвертими й у жодному разі свідомо не висувати неправдивих тверджень.
- **Принцип взаємної довіри.** Атмосфера довіри заохочує вільний обмін ідеями та інформацією в університетському середовищі, сприяє співпраці та вільному продукуванню нових ідей, позбавляє страху, що результати діяльності може бути вкрадено, кар'єру спалюжено, а репутацію підірвано.
- **Принцип компетентності й професіоналізму.** Студенти і працівники університету зобов'язані підтримувати найвищий рівень компетентності у роботі та навчанні. Імперативом є постійне підвищення ними свого освітнього і наукового рівня як форми здійснення принципу "від освіти на все життя – до освіти протягом усього життя".
- **Принцип відповідальності.** Студенти і працівники університету мають брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання. Бути відповідальним означає протистояти ганебним вчинкам, негативному впливу інших осіб і бути прикладом для інших.

- **Принцип партнерства і взаємодопомоги.** З метою підвищення якості навчальних та дослідницьких результатів представники університетської спільноти орієнтуються на партнерську взаємодію.
- **Принцип взаємоповаги.** Повага в університетському середовищі має бути взаємною, виявлятися як до інших, так і до себе. Варто поважати й цінувати різноманітні, а іноді й протилежні думки та ідеї.
- **Принцип прозорості.** Щоб уникнути зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками університетської спільноти, необхідно, щоб усі процедури, які стосуються освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності, були прозорими.

2.2. Дотримання зазначених вище принципів має бути справою доброчесності всіх без винятку членів університетського колективу.

3. ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними, педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну (педагогічну) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- толерантне ставлення до колег та осіб, що навчаються, незалежно від їх етнічної, релігійної, культурної або соціальної приналежності;
- сприяння творчій активності студентства, заохочення і підтримка будь-якої діяльності, пов'язаної з системою студентського самоврядування, покращенням культурного життя та іміджу Університету;
- враховувати пропозиції студентства щодо форм та методів навчання;
- не розголошення і не використовування в інший спосіб конфіденційної та іншої інформації з обмеженим доступом, або інформації особистого характеру, що стала відома у зв'язку з виконанням службових та професійних повноважень;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3.2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань для поточного та підсумкового оцінювання результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- активно займатись самостійною роботою, використовуючи методичні посібники, рекомендації викладачів, додатково опрацьовуючи нову літературу, використовуючи всі можливості для отримання необхідних знань;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;
- інформування викладачів та осіб, що навчаються, про порушення норм і правил академічної доброчесності.

4. ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН

4.1. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема, під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- **професорська нечесність** – зловживання окремими представниками професорсько-викладацького складу своїми службовими обов'язками з метою примусу і тиску на колеги чи здобувачів вищої освіти.

4.2. Під час провадження освітньо-наукової діяльності не допускається вчинення дій які матимуть наслідком вчинення порушення академічної доброчесності або порушення академічних взаємовідносин:

- участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю; підrobка та використання підrobлених документів, що мають відношення до навчання чи посадового становища в університеті;
- використання службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги у навчальній, науковій та трудовій діяльності;
- перевищення повноважень під час навчальної, трудової діяльності або проведення наукових досліджень;

- вчинення дій, що перешкоджають здійсненню навчального чи науково-дослідницького процесу;
- вчинення, які дають можливість отримати нелегітимну академічну вигоду, чи зменшити таку для інших членів академічної групи чи спільноти – **академічний саботаж**;
- видавання результатів чужої праці за свої під час здійснення навчальної, наукової та трудової діяльності;
- завдання шкоди матеріальним цінностям, а також матеріально-технічній базі університету;
- здійснення або заохочення будь-яких спроб, спрямованих на те, щоб за допомогою нечесних і негідних методів отримати певну перевагу, вплинути на зміну отриманої академічної оцінки тощо;
- вчинення дій в умовах реального конфлікту інтересів;
- вплив на результати анкетування здобувачів вищої освіти щодо якості навчальних курсів;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- написання не своїх варіантів завдань;
- примусові благодійні внески та примусова праця – примушення здобувачів вищої освіти сплачувати гроші чи виконувати певну працю під загрозою зумисно завдати шкоди інтересам та правам особи у навчанні чи інших питаннях;
- зловмисне звинувачування дослідника в скоєні порушення принципів академічної доброчесності;
- маніпулювання авторством або зневага до ролі інших дослідників в публікаціях;

4.3. Наведений перелік не є вичерпним та не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності, етики академічних взаємовідносин.

5. АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН

5.1. За порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин **здобувачі вищої освіти** можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання контрольних робіт, іспитів, заліків тощо;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо);
- зниження результатів оцінювання кваліфікаційної роботи;
- повторне виконання окремого розділу (розділів) кваліфікаційної роботи;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- повторне виконання кваліфікаційної роботи;
- проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу, позбавлення академічної

стипендії;

- повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання (проведення наукового дослідження), установи, що видала грант на навчання (дослідження), потенційних роботодавців, батьків здобувача вищої освіти про вчинене порушення;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо;
- обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з окремих наукових проектів;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання;
- відрахування здобувача вищої освіти з Університету.

5.2. За порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин *співробітники університету* можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- попередження;
- проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник;
- відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень та реалізації освітніх проектів, стипендій, грантів тощо;
- виключення із Вченої ради, дорадчих і робочих органів університету або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;
- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених університетом;
- відмова в рекомендації щодо присвоєння вченого звання, наукового ступеня тощо;
- обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з окремих наукових проектів;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- відмова у присудженні наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- звільнення.

5.3. Дії, в яких наявні ознаки порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин можуть також бути підставою для притягнення особи до дисциплінарної, цивільно-правової, адміністративної, кримінальної відповідальності у випадках та порядку, встановлених законодавством. Притягнення особи до відповідальності за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин може здійснюватися незалежно від притягнення до її до інших видів відповідальності.

6. РОЗВ'ЯЗАННЯ КОРПОРАТИВНИХ КОНФЛІКТІВ

6.1. Недопущення приватних конфліктів у внутрішньо корпоративних відносинах є важливою умовою забезпечення успішної діяльності.

6.2. В Університеті надається перевага розв'язанню конфліктів за допомогою двосторонніх і багатосторонніх конструктивних переговорів.

6.3. Заохочується попередження потенційно конфліктних ситуацій.

6.4. Про виникнення конфліктної ситуації інформуються всі сторони, що мають можливості для оперативного та ефективного розв'язання конфліктної ситуації.

6.5. При розв'язанні конфлікту дотримуються принципів справедливості і процедурної чесності.

6.6. Ухвалення рішень з ділових питань не повинно бути обтяжене якимись особистими, сімейними й іншими міркуваннями, що негативно впливають на виборче судження працівника або посадовця про те, які дії найбільше відповідають інтересам Університету;

6.7. При виникненні конфліктної ситуації між підрозділами Університету пріоритетним напрямом у розв'язанні конфлікту є інтереси Університету як закладу вищої освіти в цілому;

6.8. Жоден із підрозділів не може користуватися винятковим правом на розв'язання конфліктної ситуації на свою користь.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1 Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова розглядає та затверджує Вчена рада Університету.

7.2. Зміни та доповнення до Кодексу академічної доброчесності та корпоративної культури Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова вносяться у порядку, передбаченому п. 7.1 цього Положення.

ДОДАТОК 1

ДЕКЛАРАЦІЯ

про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти у
Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова

Я, _____

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

(статус – студент, аспірант, докторант; для студента – інститут/факультет за приналежністю групи,

для аспіранта, докторанта – кафедра, де він закріплений)

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітньо-науковій діяльності буду дотримуватись зазначених в «Кодексі корпоративної культури та академічної доброчесності НУК» основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

- дотримуватись норм чинного законодавства в сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;
- дотримуватись корпоративної культури та проявляти повагу до педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників;
- обов'язково застосовувати коректні посилання на джерела інформації у разі використання запозичених ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- здійснювати самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- перешкоджати проявам академічної недоброчесності з боку інших здобувачів вищої освіти, а також співробітників Університету;
- негайно повідомляти про випадки порушення академічної доброчесності відповідним посадовим особам Університету.

ОЗНАЙОМЛЕНИЙ з політикою Університету щодо поваги моїх авторських прав, неприпустимості академічного плагіату в моїх навчальних і кваліфікаційних роботах та надаю свою згоду на:

безпосередню перевірку моїх робіт на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів;

обробку, збереження та розміщення у відкритому доступі в репозитарії НУК моїх робіт;

використання моїх робіт для перевірки на ознаки наявності академічного плагіату в інших роботах виключно з метою виявлення можливих ознак академічного плагіату.

УСВІДОМЛЮЮ, що буду нести академічну відповідальність і до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин відповідно до Кодексу, нормативної бази Університету та чинного законодавства України.

(дата)

(підпис)

ДОДАТОК 2

ДЕКЛАРАЦІЯ

про дотримання академічної доброчесності співробітником
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

Я, _____

(прізвище, ім'я, по батькові співробітника)

_____ (посада та назва структурного підрозділу)

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітньо-науковій діяльності буду дотримуватись зазначених в «Кодексі корпоративної культури та академічної доброчесності НУК» основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

- дотримуватись норм чинного законодавства в сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;
- надавати достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- обов'язково застосовувати коректні посилання на джерела інформації у разі використання запозичених ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- контролювати дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- перешкоджати проявам академічної недоброчесності з боку здобувачів вищої освіти, а також співробітників Університету;
- негайно повідомляти про випадки порушення академічної доброчесності відповідним посадовим особам НУК;
- об'єктивно та неупереджено оцінювати результати навчання здобувачів вищої освіти;
- захищати свободу наукової думки, засуджувати цензуру щодо наукової творчості.

УСВІДОМЛЮЮ, що буду нести академічну відповідальність і до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин відповідно до Кодексу, нормативної бази Університету та чинного законодавства України.

(дата)

(підпис)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ПЕРСОНАЛУ З ДОКУМЕНТОМ

П.І.Б.	Посада	Дата ознайомлення	Підпис особи	Примітки

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

Номер змін	Дата	Сторінки зі змiнами	Перелік змiнених пунктів

АРКУШ ОБЛІКУ ПЕРІОДИЧНИХ ПЕРЕВІРОК

№ п/п	Дата	П.І.Б. й посада особи, що виконували періодичну Перевірку	Зміні підлягають	Підпис Що перевіряє